

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO,
MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA
SPORTININKŲ ATSTOVAS**

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius, tel. + 370 5 219 1225, el. p. smmin@smsm.lt, <https://smsm.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.

Atsisk. sąsk. LT43 4040 0636 1000 2196, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, finansų įstaigos kodas 40400

**Sportininko įstatyminei
atstovei**

SPRENDIMAS

DĖL SPORTININKO TEISĖS Į VALSTYBĖS PASKOLOS GRĄŽINIMO LENGVATĄ

2025 m. gegužės 7 d.

Vilnius

2025 m. balandžio 7 d. sportininko įstatyminė atstovė pateikė prašymą sportininkų atstovei dėl sportininko teisės į valstybės paskolos grąžinimo lengvatą.

Prašyme sportininko įstatyminė atstovė nurodo, kad jos atstovaujamas nepilnametis sportininkas ketino kreiptis dėl atleidimo nuo valstybės remiamos studijų paskolos grąžinimo, todėl iš anksto kreipėsi į Valstybės studijų fondą (toliau – VSF) ir Nacionalinę sporto agentūrą (toliau – NSA). Prašyme taip pat nurodoma, kad VSF ir NSA žodžiu pateikė paaiškinimus, kad siekiantis būti atleistas nuo studijų paskolos grąžinimo sportininkas turi atitikti tam tikras sąlygas, o sportininkas atitinka keturias iš penkių privalomų sąlygų. Nors sportininkas turi Lietuvos Respublikos pilietybę, stojimo į aukštąją mokyklą metu nebus baigęs sportinės karjeros, paskola būtų skirta pirmosios pakopos studijoms ir yra pasiekęs būtinius sportinius rezultatus, atstovaudamas Lietuvai, tačiau jo sporto šakos federacija sportininko laimėjimo pasiekimo metu neįgyvendino valstybės biudžeto lėšomis finansuojamos aukšto meistriškumo sporto programos Sporto įstatymo nustatyta tvarka.

Sportininko įstatyminės atstovės prašyme pabrėžiama, jog NSA jai žodžiu paaiškino, kad sporto šakos federacija – Lietuvos povandeninio sporto federacija (toliau – LPSF) – valstybės biudžeto lėšomis finansuojamose aukšto meistriskumo sporto programose neturėjo galimybės dalyvauti, nes nebuvo įvykdžiusi visų Sporto įstatyme numatytų reikalavimų – t. y. neatnaujinusi organizacijos įstatų pagal įstatymo reikalavimus.

Sportininko įstatyminė atstovė prašo nustatyti, ar tokia tvarka nepažeidžia sportininko teisių bei peržiūrėti ir pagal galimybes patikslinti galiojančius tvarkos nuostatus.

Remdamasi Lietuvos Respublikos Sporto įstatymo 11 str. 1 d. ir 5 d. 1 p., sportininkų atstovė nagrinėjo prašymą.

Nagrinėjamą situaciją reglamentuoja 2017 m. kovo 1 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Dėl Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo Nr. 149. 2023 m. lapkričio 22 d. nutarimas buvo papildytas 74 (1) punktu, kuriame įtvirtinti sportininko įstatyminės atstovės prašyme nurodyti reikalavimai sportininkams, siekiantiems atleidimo nuo valstybės paskolos ar jos dalies grąžinimo.

Prašymo nagrinėjimo metu nustatyta, kad 2024 m. birželio mėnesį (būdamas jaunių amžiaus grupės sportininku) sportininkas dalyvavo Pasaulio pavandeninio sporto federacijos (toliau – CMAS) organizuotame jaunių amžiaus grupės Europos čempionate, kuriame skirtingose rungtyse užėmė dvi ketvirtąsias vietas. Šie laimėjimai, remiantis aukščiau nurodomo LR Vyriausybės nutarimo 74 (1) punkto 4 papunkčiu, ir suteikia galimybę sportininkui kreiptis dėl aptariamų paskolos grąžinimo lengvatos, jeigu 2025 m. jis įstotų į vietą aukštojoje mokykloje, dėl kurios finansavimo kreiptųsi valstybės paskolos, o vėliau galėtų kreiptis ir dėl atleidimo nuo paskolos grąžinimo.

Prašymo nagrinėjimo metu taip pat nustatyta, kad 2024 m. birželio mėnesį (kuomet buvo pasiekti sportininko laimėjimai) LPSF iš tiesų nedalyvavo valstybės biudžeto lėšomis finansuojamose aukšto meistriskumo sporto programose (https://am.ltusportas.lt/infografikai/federaciju_finansavimas_2024), o atnaujinti LPSF įstatai buvo pasirašyti tik 2024 m. gruodžio 19 d. (https://www.povandeninissportas.lt/?page_id=22, įregistruoti VĮ „Registų centras“ – 2025 m. sausio 17 d.).

Pabrėžtina, kad, sportininkų atstovės nuomone, kol kas nėra įvykęs sportininkų teisių pažeidimas, nes sportininkas kol kas nesikreipė dėl paskolos suteikimo ir dėl atleidimo nuo jos

grąžinimo, nėra aišku, ar tokios paskolos poreikis sportininkui iškils. Tačiau, jeigu šis poreikis kiltų šiam ar kitiems sportininkams, ateityje gali kilti sportininkų teisių pažeidimai.

Sporto organizacijoms nėra įtvirtinta pareiga dalyvauti valstybės finansuojamose aukšto meistriškumo sporto programose, tačiau būtina įvertinti, ar organizacija nėra praradusi tokios teisės dėl savo neteisėtų veiksmų. Prisiimdama pareigą atstovauti savo narių interesams ir juos ginti, o vėliau nevykdydama įsipareigojimų ir/ar teisės aktų reikalavimų, sporto organizacija gali pažeisti sportininkų teises, jų teisėtus lūkesčius.

Šiuo konkrečiu atveju, nepilnametis sportininkas pagrįstai tikėjosi, kad prireikus jis turės galimybę būti atleistas nuo studijų paskolos grąžinimo, nes pats sportininkas atitiko visus teisės aktuose numatytus kriterijus, taip pat ir dalyvavo tarptautinės sporto šakos federacijos (CMAS), kuri yra pripažinta Tarptautinio olimpinio komiteto, rengiamame Europos čempione, kuris, beje, vyko Lietuvoje, pasiekė tinkamus rezultatus. Aplinkybė, kad nacionalinė sporto šakos federacija, nedalyvauja programose, nes dėl savo neveikimo nėra atnaujinusi įstatų, nepriklauso nuo nepilnamečio sportininko. Svarbu, paminėti, kad šiuo konkrečiu atveju galimas pažeidimas, jeigu jis kiltų, negalėtų būti ištaisytas niekaip kitaip, nes 2025 m. pasikeitė sportininko amžiaus grupė, todėl naujų pasiekimų jaunių ar jaunimo čempionatuose jis nebegalės iškovoti.

Remdamasi Sporto įstatymo 11 str. 1 d., sportininkų atstovė prižiūri, kaip yra užtikrinamas sportininkų teisių ir pareigų, susijusių su olimpiniam, paralimpiniam, regos, klausos, judėjimo ar intelekto negalią turinčių asmenų sporto, studentų sporto, judėjimams Lietuvoje vadovaujančių nevyriausybinių organizacijų, sporto šakų federacijų atliekamomis sportininkų rengimo ar jų dalyvavimo aukšto meistriškumo sporto varžybose, sporto pratybų, aukšto meistriškumo sporto stovyklų organizavimo funkcijomis (išskyrus susijusių su nacionalinių antidopingo taisyklių įgyvendinimu), įgyvendinimas, todėl įstatymas neįtvirtina sportininkų atstovės priežiūros, kaip užtikrinamos sportininkų teisės, valstybei teikiant sportininkams įvairias lengvatas ir garantijas.

Atsižvelgiant į išdėstytą bei Sporto įstatymo 11 str. 5 d. 7 p., sportininkų atstovė mano, kad yra tikslinga inicijuoti teisėkūros pakeitimą ir priima sprendimą pateikti siūlymą (rekomendaciją) valstybės institucijoms dėl sporto srities teisinio reglamentavimo tobulinimo, siekiant užkirsti kelią galimiems pažeidimams kilti ateityje, siūlydama 2017 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 149 įtvirtinti nuostatą, kad reikalavimas, jog sporto šakos federacija sportininko laimėjimo metu būtų dalyvavusi valstybės biudžeto lėšomis finansuojamose aukšto meistriškumo

sporto programose, nebūtų taikomas, jį keičiant reikalavimu, kad sporto šakos federacija būtų laikoma pripažinta nacionaline sporto šakos federacija.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Viešojo administravimo įstatymo 14 str., šis sprendimas per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijai (A. Goštauto g. 12, Vilnius), vadovaujantis Lietuvos Respublikos Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymu, ar Lietuvos Respublikos Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Regionų administraciniam teismui bet kuriuose teismo rūmuose (Vilniaus rūmai, Žygimantų g. 2, Vilnius; Kauno rūmai, A. Mickevičiaus g. 8A, Kaunas; Klaipėdos rūmai, Galinio Pylimo g. 9, Klaipėda; Šiaulių rūmai, Dvaro g. 80, Šiauliai; Panevėžio rūmai, Respublikos g. 62, Panevėžys), ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>).

Sportininkų atstovė

Laura Montvilaite